

MEGAJAHTING U AKVATORIJU SPLITSKO DALMATINSKE ŽUPANIJE

Neveščanin, Marin

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:493918>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-21**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**MEGAJAHTING U AKVATORIJU SPLITSKO
DALMATINSKE ŽUPANIJE**

Mentor:

prof. dr. sc. Srećko Favro

Student:

Marin Neveščanin 4131657

Split, Kolovoz 2018.

Split, kolovoz 2018.

SADRŽAJ:

1. Uvod.....	2
1.1. Definicija problema.....	2
1.2. Cilj rada.....	2
1.3. Metode analize.....	2
2. Pojam nautičkog turizma, megajahtinga i marina.....	3
2.1. Nautički turizam.....	3
2.2. Pojam megajahti i njihov nastanak.....	4
2.3. Luke i marine.....	5
2.3.1. Marine za megajahting.....	8
2.4. Razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj i svijetu.....	10
3. Megajahting u svijetu i na Mediteranu.....	11
3.1. Top 5 svjetskih megajahting marina.....	11
3.2. Megajahting na Jadranu.....	14
4. Megajahting u Splitsko- dalmatinskoj županiji.....	18
4.1. Odabrane marine u Splitsko-dalmatinskoj županiji.....	18
4.2. Statistika Splitsko-dalmatinske županije.....	25
5. Prijedlozi budućeg razvoja.....	30
6. Zaključak.....	31
7. Literatura.....	32

1. Uvod

1.1 Definicija problema

U ovom završnom radu definicija problema je megajahting u akvatoriju Splitsko-dalmatinske županije te samim time i megajahtingu na Jadranu i njegovim utjecajem na nautički turizam Hrvatske, te njegov razvoj.

1.2 Cilj rada

Cilj ovog završnog rada je detaljnije analizirati te pojasniti pojam mega jahti te njihov utjecaj na nautički turizam Republike Hrvatske, pa i pružanje prijedloga za budući razvoj s obzirom na stanje i mogućnosti megajatinga u akvatoriju Splitsko-dalmatinske županije.

Tokom završnog rada objasniti će se pojam nautičkog turizma te pojam mega jahti no i podatci o veličinama broju i vrsti jahti po zastavama i najzanimljivije destinacije na Mediteranu u svrhu analiziranja razvoja megajatinga u splitsko-dalmatinskoj županiji.

Sam završni rad je strukturiran na način da se kroz prvi dio navedenog rada upozna s osnovnim pojmom nautičkog turizma, mega jahte i marine , njihovim značajem za turizam, te razvoj megajatinga u Hrvatskoj.

1.3 Metode analize

- Metoda sinteze
- Metoda deskripcije
- Metoda kompilacije
- Metoda komparacije

2. Pojam nautičkog turizma, magajahtinga i marina

2.1 Nautički turizam

U teoriji turizma se pojavljuju različite definicije za nautički turizam.

Nautički turizam je putovanje i privremeni boravak osoba izvan mjesta stalnog boravka radi plovidbe i boravka na plovilima i u lukama nautičkog turizma u cilju odmora, zabave i rekreacije.

¹

Na u raznim literaturama, pretežito inozemnim se susrećemo sa sličnim pojmom marine tourism koji se često poistovjećuje s nautičkim turizmom. Marine tourism uključuje samo plovidbu i druge aktivnosti uz more i na moru, i to na vlastitim i tuđim plovilima za rekreaciju, razonodu i sport, stacionarno ili u plovidbi.

Često se još i susreću pojmovi poput yachting tourisma, sailing tourisma, leisure boatinga itd.

Nautički turizam čine ukupnost odnosa i usluga nastalih iz plovidbe i stacionarnog boravka na moru i vodi, domaćih i inozemnih turista, u vlastitoj ili tuđoj organizaciji, te plovidba radi odmora, zabave i razonode. Nautički turizam obuhvaća plovidbu i vezane aktivnosti na iznajmljenim plovilima (jahtama i jedrilicama), vlastitim plovilima i velikim brodovima za krstarenje (cruiseri).²

Polazeći od potrebe što jasnijeg određenja sadržaja i obuhvata pojma nautičkog turizma, uzeto je njegovo zakonsko određenje koje glasi: nautički turizam je plovidba i boravak turista nautičara na plovnim objektima i u lukama nautičkog turizma radi odmora i rekreacije.³

Akvatorij je površina mora luke nautičkog turizma s pripadajućim gatovima (bez kopnenog dijela).

¹ Studija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske, hrvatski hidrografski institut sa suradnicima, studeni 2006.

² Studija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske, hrvatski hidrografski institut sa suradnicima, studeni 2006.

³ Zakon o turističkoj djelatnosti Republike Hrvatske, NN broj 8/1996, 19/1996 i 76/1998

2.2 Pojam mega jahti i njihov nastanak

Luksuzna jahta (također super jahta i mega jahta) su veoma skupe jedriličarske ili motorne jahte koje su upravljane profesionalnom posadom, a u privatnom su vlasništvu. Ne postoji industrijski određena razlika između super jahti i mega jahti. Jedina razlika u zakonu je ta što u nekim zemljama jahte poviše 24 metra moraju imati svoju stalnu posadu.

Pojam luksuzne jahte (mega jahte i super jahte) pojavio se početkom 20. stoljeća kada su bogati pojedinci dali konstruirati velike jahte za osobnu upotrebu. Primjer takve jahte je Jemima F. III Charles-a Henry-a Fletcher-a, veličine 111 stopa (33.8 metara) koja je bila najveća jahta s motornim pogonom 1908. godine. Još neki od primjera ranih jahti s motornim pogonom su Cox & King jahta, Charles L. Seabury i Company's jahta, Christina O jahta i Savarona jahta .⁴

Između 1997. i 2008. godine dogodio se masivan porast u broju, veličini i popularnosti mega i super jahti u rangi od 24 do 70 metara. Luksuzne jahte, super jahte i mega jahte nemaju svoju pravu matičnu luku kao takvu, no jahte moraju biti registrirane u luci države čiju zastavu nose. Često jahte nikad nisu ni bile u luci u kojoj su registrirane, većinom su na Mediteranu ljeti, a na Karibima tokom zime.

Slika 1: Jemima F. III Charles-a Henry-a Fletcher-a

Izvor :[https://en.wikipedia.org/wiki/File:Jemima_F_III_\(3\)_yacht.jpeg](https://en.wikipedia.org/wiki/File:Jemima_F_III_(3)_yacht.jpeg)

⁴ https://en.wikipedia.org/wiki/Luxury_yacht

Giga jahta je hiperbolički pojam koji se prvi put pojavio u odnosu na mega jahte, tj. super jahte, sredinom 2000-ih. Popularni forum Megayachtsa časopisa Power & Motoryacht, koji je bio dostupan od ranih 1990-ih do 2012. godine, imao je u tijeku raspravu o tom pojmu, budući da su luksuzne jahte u to doba bile sve veće i veće, duljine preko 90 metara.

Riječi mega jahta i super jahta u osnovi znače istu stvar, unatoč izrazu super-jahte koja je danas prevladavala izvan SAD-a. Riječ mega jahta je skovao broker brodovima George Nicholson iz renomirane agencije Camper & Nicholsons, citiran u jednom prvih brojeva časopisa Power & Motoryacht 1985, kao i čestih medijskih izvješća drugdje.

Od 2012, jahte iznad 100 metara još uvijek su rijetke, ali se njihov broj i dalje znatno povećava. Obično imaju pet paluba iznad vodene linije i jednu ispod njih. Ugrađuju mnoge iste značajke koje manjim mega jahtama rade, kao što su heliodrom i bazeni, iako s obzirom na njihovu dodatnu duljinu, imaju i hangare za helikoptere i minijaturne podmornice.

2.3 Luke i marine

Marina je dio vodenog prostora i obale posebno izgrađen i uređen za usluge veza i čuvanja plovnih objekata, te za smještaj turista nautičara u plovnim objektima ili u smještajnim objektima marine. U marinama se pružaju i druge uobičajene usluge turistima nautičarima, pa i servisiranje i održavanje plovnih objekata.⁵

Sam pojam marina talijanskoga je podrijetla i označava malu luku za prihvrat rekreacijskih plovila. Marina, kao moderan lučki objekt za prihvrat sportskih plovila, opisuje se u stručnoj literaturi još 1928. godine.

Marina je mjesto gdje jedriličari mogu plovilo prikladno usidriti, porinuti u more, popravljati, opskrbiti gorivom i drugim brodskim potrepštinama, imati topli tuš, objedovati na obali i biti blizu trgovinske, komunikacijske i prometne infrastrukture. To je specijalizirana luka ili suvremeno uređen i od valova zaštićen akvatorij za potrebe nautičkog turizma i rekreaciju.⁶

⁵ http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1999_12_142_2158.html

⁶ Prema američkoj „Nacionalnoj udruzi proizvođača motora i brodova“ (National Association of Engine and Boat Manufacturers Incorporated of America)

Definira se i kao luka koja pruža usluge veza i čuvanja plovnih objekata, ali u njoj se mogu obavljati održavanje i servisiranje koje obavljaju poduzetnici tih djelatnosti ili servisi smješteni u samoj marini i izvan nje. Marina je dominirajući tip turističke luke u svijetu, „krajnji domet“ nautičko-turističke ponude, jer u svojem sastavu ima više različito povezanih atraktivnih i lukrativnih uslužnih elemenata za sudionike u zabavnoj navigaciji.⁷

Prema stupnju opremljenosti, marine se mogu podijeliti na:

- standardne, s osnovnom udobnošću,
- luksuzne, s visokim stupnjem udobnosti,
- rekreacijske, s mogućnošću korištenja sportsko- -rekreacijskim i zabavnim sadržajima.

Prema tipovima gradnje marine se razvrstavaju na:

- američki tip,
- atlantski tip,
- mediteranski tip.

Američki tip marine karakterističan je po jednostavnoj (i standardnoj), kvalitetnoj i relativno jeftinoj izgradnji, funkcionalnom razmještanju sadržaja, dobroj opremljenosti i učinkovitoj organizaciji poslovanja.

Atlantski tip marine, kao i sve europske marine, u arhitektonskom smislu nema jedinstven tip izgradnje, slabije je opremljen i u prosjeku ima manji kapacitet od američkoga tipa. Stilovi izgradnje ovise o područjima, a mogu biti piramidalni, stupnjeviti, ambijentalni i visoki.

Mediteranski tip marine karakteriziraju relativno manje kopnene površine s čvrstom gradnjom infrastrukturnih objekata. Ti tipovi vezani su uz turističko naselje ili su njegov dio.

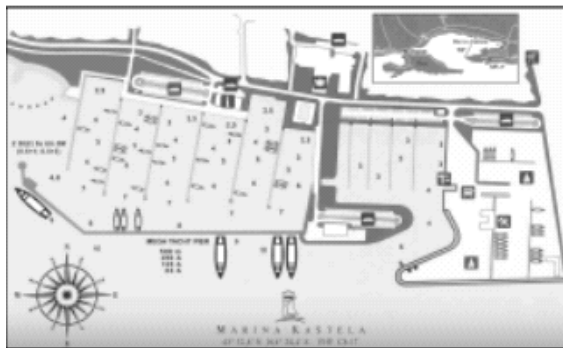
Posjeduju ograničen broj vezova i namijenjeni su pretežno gostima u ljetnoj sezoni koji kraće borave u luci.

⁷ Marin Neveščanin-Luke nautičkog turizma i komplementarne djelatnosti u okruženju (seminar autora)

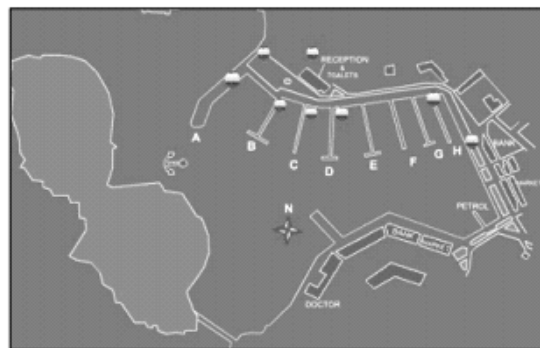
S obzirom na položaj akvatorija prema kopnenom okružju, četiri su temeljna tipa marina:

- otvoreni,
- poluuvučeni,
- uvučeni,
- potpuno uvučeni.

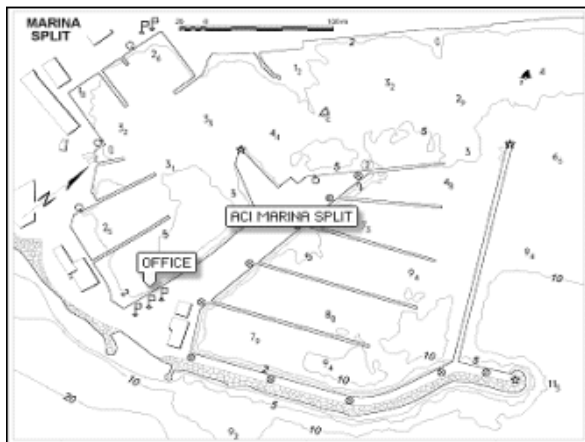
Svaki od tih tipova prilagođava se okolnom terenu i uvjetima izgradnje.

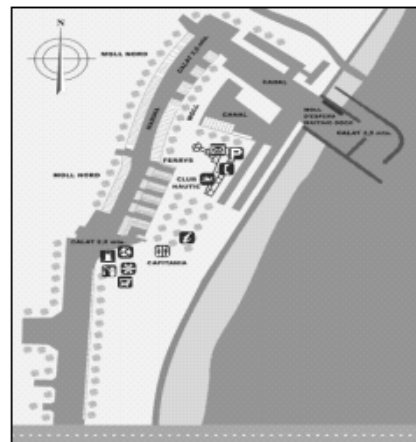
a. Marina Kaštela, otvorena marina

b. Marina Vrsar, poluuvučena marina

c. Marina Split, uvučena marina

d. Empuriabrava (Španjolska), potpuno uvučena marina

Slika 2: Tipovi marina

Izvor : Luke nautičkog turizma (seminar autora)

Prema vlasništvu marina može biti:

- privatna,
- komunalna,
- javna.

Privatne marine komercijalnoga su tipa i njihovo vlasništvo upućuje na odabir poslovne politike i načina vođenja marine. Poduzetništvo je u njima na prvomu mjestu.

Komunalne marine u načelu su javne i njima upravljaju lučke uprave ili država preko lokalne zajednice. Namijenjene su, uglavnom, domicilnom stanovništvu koje prema njima gravitira.

Javne marine u vlasništvu su državnih ili lokalnih vlasti. Karakteristične su po načinu upravljanja i financiranja, te su konkurencija komercijalnim (privatnim) marinama. Najviše javnih marina ima u SAD-u.⁸

Prema lokaciji razlikujemo sljedeće vrste marina:

- morske,
- jezerske,
- riječne,
- kanalske.

Ta podjela marina primjenljiva je u kontinentalnom dijelu Europe.

2.3.1 Marine za megajahting

Kao što je već navedeno luksuzne jahte, super jahte i mega jahte nemaju svoju pravu matičnu luku kao takvu, no jahte moraju biti registrirane u luci države čiju zastavu nose. Često jahte nikad nisu ni bile u luci u kojoj su registrirane, većinom su na Mediteranu ljeti, a na Karibima tokom zime. Najčešće destinacije na Mediteranu su Cannes, Antibes, St. Tropez, Monte Carlo, Portofino, Porto Cervo, Puerto Banus, Puerto Portals and Palma, Majorca itd.

⁸ Luke nautičkog turizma u Hrvatskoj i strategije lokalnog razvoja- Tihomir Luković i Miran Bilić

Najčešće zastave koje se mogu vidjeti na luksuznim jahtama su zastave Cayman-skog otočja , Marshall-ovih otoka, Otoka Man-a, i Britanskih Djevičanskih otoka, stoga se tu nalaze jedne od najvažnijih luka na svijetu. Najpoznatije destinacije na Mediteranu su Porto Fino, Porto Cervo, Cannes, Antibes, St. Tropez i Monte Carlo.⁹

Francuska i Španjolska koje već dugo razvijaju nautički turizam nameću se kao vodeće zemlje na Mediteranu , ali u današnje vrijeme ipak je Italija zauzela prvo mjesto. Ove tri mega sile nautičkog turizma prate Hrvatska, Grčka i Turska. Mnogo činitelja utječe na razvoj i kvalitetu nautičkog turizma u državi, a najvažniji su oni koji ovise o kapacitetu prihvata plovila, mogućnosti popravaka ili remonta, opskrbe, ekologiji, pravnim propisima, zemljopisnim položajima luka, političkim odnosima i slično. Razvijenost marine ovisi o sadržaju kojeg pruža marina.

Tablica 1. Elementi kategorizacije luka nautičkog turizma
Table 1. Elements of the classification of the ports of nautical tourism

OPĆI MINIMALNI UVJETI	UREĐENJE I OPREMA	USLUGE
<p>Lokacija i stupanj izgrađenosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaštita okoliša • sigurnost plovila i ljudi • opskrba vodom • odvod • uklanjanje otpadnih tvari • sanitarna opremljenost • izgrađeni vezovi** • protupožarna oprema** • rasvjeta** • lučka rasvjeta i oznake** 	<p>Lokacija</p> <ul style="list-style-type: none"> • pristup i prometna povezanost • kopneni prostor • usluge prehrane i pića • trgovine • servisi i oprema • ostali objekti • usluge smještaja • vodoopskrba • elektroopskrba • higijena i čistoća • pogodnosti za goste • prostori za osoblje • prostor na kopnu za odlaganje min. 50% plovila* • Yacht club* 	<p>Usluge</p> <ul style="list-style-type: none"> • prijem i čuvarska služba • održavanje sanitarnih i ostalih prostora • zaštita gostiju • servisne i ugostiteljske usluge i usluge trgovine • znanje stranih jezika • pogodnosti za goste • izgled osoblja* • iznajmljivanje jahti*

*Samo za nautičko-turistički centar

**Moraju imati sve luke nautičkog turizma, osim sidrišta i privezišta.

Izvor: Obrada autora prema Pravilniku o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma (NN, br. 142/99.).

Slika 3: Elementi kategorizacije luka nautičkog turizma

Izvor: Luke nautičkog turizma i komplementarne djelatnosti u okruženju (seminar autora)

⁹ https://en.wikipedia.org/wiki/Luxury_yacht

2.4 Razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj i svijetu

Kao što je poznato da počeci plovidbe radi zabave, rekreacije i sporta su obilježeni regatama po nizozemskim kanalima već u 16. stoljeću, nautički turizam se kao oblik suvremene turističke aktivnosti počeo razvijati u 19. stoljeću. Intenzivnija izgradnja specijaliziranih luka za privez brodica i jahti i boravak njihovih posada-nautičara započela je u 20. stoljeću. Za takve je luke, njihove uređaje i opremu Udruženje konstruktora motora i brodova iz New Yorka 1928. godine upotrijebilo pojam marina, koji od tada postaje međunarodno priznat i korišten naziv za osnovne objekte nautičkog turizma, specijalizirane luke u kojima se danas osim vezova, uređaja, opreme i usluga održavanja plovila, njihovim korisnicima-nautičarima nudi i sve veći broj različitih turističkih usluga smještaja, prehrane, razonode, sporta i sl.

Iako i u razvoju nautičkog turizma u nas ima elemenata za praćenje njegova opisanog povijesnog razvoja, njegovo oblikovanje kao suvremene turističke ponude određuju dva razvojna praga. Prvi se odnosi na 1965. godinu kada je u Brodogradilištu Punat potpisan prvi ugovor o čuvanju i održavanju proizvedenih brodica. Bio je to početak postupne izgradnje i razvoja Marine Punat, koja danas kao složeno dioničko društvo predstavlja jednu od najvećih i najboljih hrvatskih marina.¹⁰

U hrvatskoj prvi organizirani počeci razvoja nautičkog turizma pojavljuju se usporedno s ostatkom Europe no slabijim intenzitetom. Godine 1965. u brodogradilištu Punat je potpisan prvi ugovor o čuvanju i održavanju proizvedenih brodica, te 1983. se osnuje sustav ACY marina, danas ACI – Adriatic Croatia International Club. Osnivanje ACI marina se smatra prekretnicom nautičkog turizma u Hrvatskoj. Od 1983 do 1984. izgrađeno je 16 ACI marina: Umag, Rovinj, Pula, Pomer, Rab, Supetarska Draga, Žut, Piškera, Vodice, Skradin, Jezera, Trogir, Split, Milna, Vrboska i Palmižana.¹¹

¹⁰ Studija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske ,hrvatski hidrografski institut sa suradnicima, studeni 2006.

¹¹ Kovačić, M. Mogućnosti i ograničenja prostornoga i tehničko-tehnološkoga razvoja luka nautičkoga turizma, 2006.

U razdoblju od 1991. do 1995. godine, Hrvatska se nalazila u Domovinskom ratu, te je turizam bilo nemoguće razvijati u tom razdoblju. Rat u Hrvatskoj usporio je razvoj nautičkog turizma koji je do tada imao stopu rasta i preko 14%.

Međutim, njegov oporavak je tekao mnogo brže nego u drugim granama turizma. Tako je 1991.g. osnovana Udruga hrvatskih marina, 1994.g. Udruženje nautičkog turizma pri HGK, a 2006.g. Hrvatska udruga brodara. Naknadno je izgrađeno još 6 ACI marina: Korčula (1989.), Opatija (1990.), Dubrovnik (1991.), Cres i Šimuni (1994.) te Slano (2016.). ACI marine su u 2017.g. najveći sustav marina u Hrvatskoj s ukupno 22 marine s oko 6.150 vezova (od čega 11% čine vezovi na kopnu).¹²

3. Megajahting u svijetu i na Mediteranu

3.1 Top 5 svjetskih megajahting marina

Odabrane luke su izdvojene kao najluksuznije, najekskluzivnije i najskuplje megajahting marine u svijetu do 2018.¹³ Godine te kao takve će poslužiti kao usporedba s marinama u Splitsko-dalmatinskoj županiji u kasnijem dijelu završnog rada.

➤ Marina Grande, Capri, Italy

Marina Grande na otoku Capri je navodno prosječno najskuplja marina na svijetu. Vez se mora rezervirati mnogo mjeseci unaprijed, pogotovo tijekom sezone. S više od 300 vezova, objekt može ugostiti super jahte do 60m.

Marina je smještena između upečatljivih hridi i šarenih, neobičnih građevina, nudeći nešto doista nezaboravno. Okružena je pozamašnim izborom luksuznih hotela i restorana koji posjeduju neke od najspektakularnijih pogleda na svijetu. Otok posebno privlači bogate i poznate osobe koji posjeduju neke od najluksuznijih jahti na svijetu.

¹² <http://www.hhi.hr/srnth/SRNTH.pdf>

¹³ <http://www.yachting-pages.com>

➤ Marina di Porto Cervo, Sardinia, Italy

Možda sljedeća najskuplja marina na svijetu, nakon Marine Grande u Capri, Marina di Porto Cervo nalazi se na sjevernom vrhu Sardinije na poznatoj Costa Smeralda. Nudeći do 60 vezova za superjahte, dnevne pristanišne pristojbe mogu se tijekom sezone popeti preko 2.500 eura. Među najskupljim vremenima za privez je luksuzni sajam u lipnju i Maxi Yacht Rolex Cup regata u rujnu.

Tijekom ljeta ovo je mjesto gdje talijanski jet set provodi odmor, jedrenje i uživanje u prekrasnom krajoliku i uvalama. Popis slavних zapaženih u Porto Cervo je beskrajan. Poznat po svojim raskošnim zabavama i noćnom životu, postoji čak i "Billionaire Nightclub" za odabranu nekolicinu koji si to mogu priuštiti.

➤ Yacht Haven Grande, St. Thomas, U.S. Virgin Islands

Jedna od, ako ne i vodeća superjahting marina na Karibima, Yacht Haven Grande se nalazi uz veličanstvenu luku Charlotte Amalie u St. Thomasu. Nude 47 vezova za jahte do 200 metara i više, marina nudi obilje usluga posadi, vlasniku i gostima.

Njegova idealna lokacija, smještena je među savršenim tropskim karibskim ambijentom i nudi vam sve što vam treba u blizini. Ovo je otok gdje se možete stalno nečim baviti, ili se jednostavno opustiti i zaleći, a možda i zaokupiti sportskim ribolovom i lijepim plažama uz smaragdno i safirno more.

Uz trgovački centar od preko 780.000 četvornih metara, ističe se šetalište s poznatim restoranima, barovima i glazbom, luksuzni smještaj, kao i 40 svjetski poznatih dizajnerskih i "lokalnih" butika.

➤ Ibiza Magna, Ibiza, Spain

Uz samo ograničenu količinu vezova za super jahte, Ibiza Magna na Balearskim otocima ima specifičan osjećaj luksuza i ekskluzivnosti. Dok se kao glavna atrakcija može predstavljati njihov krajolik, okolina i pogledi, nema sumnje da je glavna atrakcija posjeta Ibizi Magna atmosfera. Poznat po tome što je magnet za mlade, bogate i glamurozne, neka od najpoznatijih imena na svijetu često se prijavljuju kako bi posjetili 'Bijeli otok'.

Sama marina savršeno se uklapa u itinerere ove mase, jer se nalazi samo nekoliko minuta od kasina, kao i ikonskog noćnog kluba, Pacha - svjetski poznat noćni klub kojeg se smatra kućanstvom elektroničke glazbe. Postoje vezovi za jahte do 60 metara, a veće plovila mogu se sidriti izvan glavne luke. Najpopularnije (i najskuplje) vrijeme za posjet je u rujnu kada je Ibiza domaćin plesnim zabavama koje označavaju zatvaranje ljetne sezone.

➤ Puerto Banús in Marbella, Spain

Puerto Banús u Marbelli je čvrsto utemeljen kao poseban položaj luksuznih jahti, što je još jedno mjesto koje vlasnici, gosti i posada vole posjetiti. Osnovao su ga Jose Banús koji je bio vlasnik nekretnina. Izgrađen je 1970., a od tada postaje igralište za bogate.

S ukupno preko 900 vezova i ukupne površine od 150.000 četvornih metara, a s obje strane marine se nalazi se plaža. No ipak cijena prelazi preko 2.400 eura dnevno za vez u marini. Kao i sa svim marinama na ovom popisu, njegova klijentela uključuje neke od najbogatijih i najmoćnijih ljudi na svijetu, a izvještaji ukazuju da kralj Saudijske Arabije redovito posjećuje. Marina je zaštićena planinom Sierra de Marbella i zatvorena u areni brojnih trgovina, restorana i luksuznih domova.

3.2 Megajahting na Jadranu

S obzirom da se Splitsko-dalmatinska županija nalazi na Jadranu prikazat će se podatci koji će u kasnijem dijelu završnog rada služiti kao primjer za usporedbu marina splitsko dalmatinske županije s okolnim regijama na Jadranskom moru.

U jadranskom moru postoji više od 330 građevina (331) u marinama i malim lukama koje su posvećene nautičkom turizmu, s oko 80.000 vezova (78.238). Zanimljivo je to da čak i ako je broj objekata u Sloveniji, Crnoj Gori i Grčkoj niži nego u Srbiji, Italiji i Hrvatskoj, prosječan broj vezova po marini gotovo su duplo veći, a najveći prosječni broj je 564 veza po marini u Grčkoj. Bosna i Hercegovina ostaje jedina zemlja s pristupom u Jadransko more koji nema marina posvećenih nautičkom turizmu.¹⁴

Tablica 1: Vezovi i objekti u jadranskom moru

Zemlje	Italija	Hrvatska	Slovenija	Crna Gora	Grčka	Albanija	Bosna	Ukupno
Vezovi	48,642	20,221	3,470	3,450	2,255	200	0	78,238
Objekti	188	122	8	8	4	1	0	331
Prosječan broj vezova po objektu	259	166	434	431	564	200	0	236

Izvor: Risposte Turismo (2017), Adriatic Sea Tourism Report

Kao što se iz tablice može uvidjeti da na cijelom Jadranu marine imaju prosječan broj vezova 236. Hrvatska ima najmanji prosječni broj vezova po marini što upućuje na to da Hrvatska ima najmanje predispozicije za megajahting turizam zbog toga što se gradi mnogo manjih marina. U sljedećoj tablici će se predočiti gustoća objekata i vezova po kilometru u regijama na Jadranskom moru.

¹⁴ Risposte Turismo (2017), Adriatic Sea Tourism Report

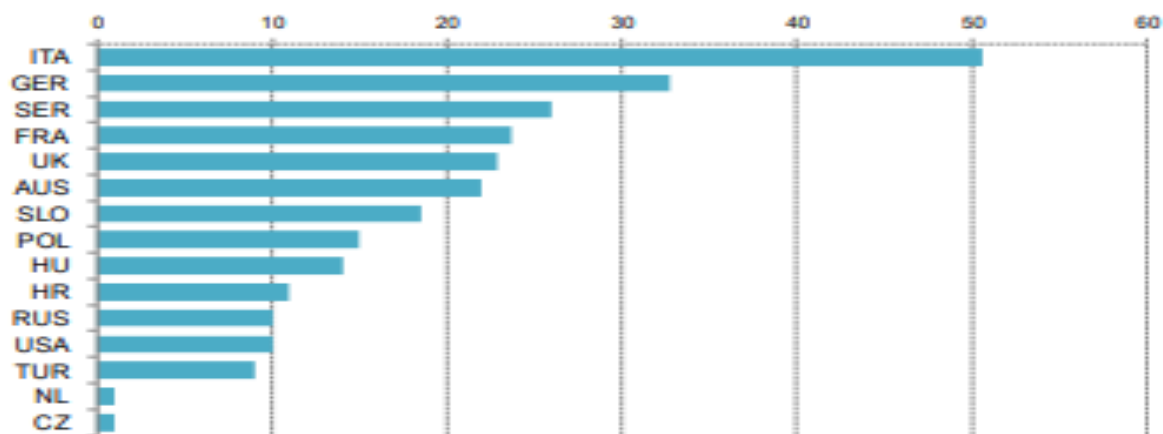
Tablica 2: Gustoća brodskih objekata i vezova po kilometru na Jadranskoj obali

Zemlja	Regija(Županija)	Obala(km)	Vez/km	Km po objektu
Italija	Pugllia(Jadranska obala)	560	20	10
Italija	Molise	35	21	18
Italija	Abruzzo	133	17	22
Italija	Marche	180	33	13
Italija	Emilia Romagna	130	53	5
Italija	Veneto	170	64	4
Italija	Friuli Venezia Giulia	130	82	3
Slovenija	Karst	47	74	6
Hrvatska	Istarska	539	9	36
Hrvatska	Primorsko-goranska	1,065	2	107
Hrvatska	Zadarska	1,082	4	22
Hrvatska	Šibensko-kninska	806	6	38
Hrvatska	Splitkso-dalmatinska	1,064	3	46
Hrvatska	Dubrovačko-neretvanska	1,025	1	542
Crna Gora	Crna Gora(cijela obala)	294	12	37
Albanija	Vlore	244	1	244
Grčka	Corfu	200	6	200
Grčka	Lefkada	177	5,3	117
Grčka	Epirus	200	2	100

Izvor: Risposte Turismo (2017), Adriatic Sea Tourism Report

Iz navedene tablice možemo primijetiti da regije u Hrvatskoj imaju najdužu obalu po kilometraži, no i mali broj vezova po kilometru. To nisu ohrabrujući podatci, no ipak to je i očekivano zbog geografske strukture Hrvatske obale, tj. njene izuzetne razvedenosti.

Što se tiče broja vezova na km obale Jadrana, tablica pokazuje da je Friuli Venezia Giulia može računati na 82 veza na km, a slijede Karte (74), Veneto (64) i Emilia Romagna (53). Ti podatci su bitni zbog toga što za megajahting turizam je potrebno imati pristupačne vezove i mnoštvo objekata koji bi privukli goste koji posjeduju mega jahte, a to su gosti visoke platežne moći.

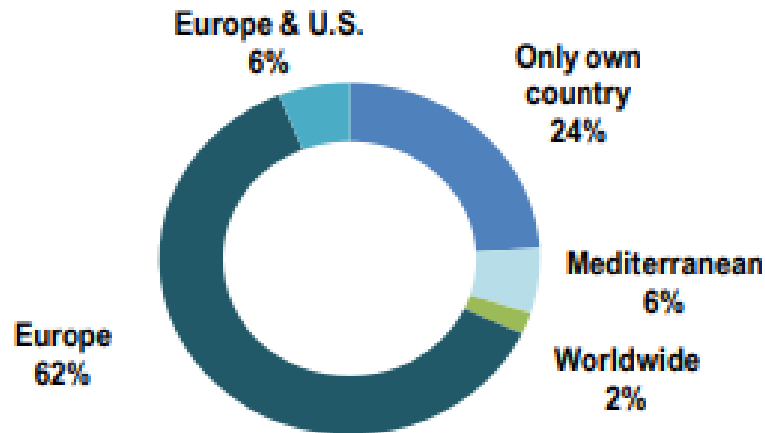

Slika 4: Zemlje porijekla gostiju u Jadranskom moru izražene u postotku

Izvor: Risposte Turismo (2017), Adriatic Sea Tourism Report

Kao što se može primijetiti najveći broj gostiju u marine Jadranskog mora dolazi upravo iz Italije. Razlog tome je taj što u Jadranskom moru najveći broj gostiju je upravo domaće stanovništvo stoga je logično zašto Italija zauzima prvo mjesto. Iznenadjuća je brojka zapadnih europljana koji posjećuju Jadran, no i broj gostiju iz Češke i Turske.

Kao što je pokazano u tablici Hrvatska čini tek malo više od 10% gostiju Jadrana što je poražavajuća brojka. Samim time što je najveći broj gostiju domicilan, a hrvatskih je turista za skoro duplo manje nego slovenskih pokazuje koliko Hrvatska zaostaje za drugim zemljama, te koliko malo interesa ima za nautiku, a koliki potencijal ima.

Source: Risposte Turismo (2017), Adriatic Sea Tourism Report.

Slika 5: Grafikon ciljanih područja promocije Jadranskih marina

Izvor: Risposte Turismo (2017), Adriatic Sea Tourism Report

U priloženoj slici grafikona može se primjetiti da većina marina u Jadranskom moru promovira svoje usluge na europskom tržištu (njih 62%), te samo 2% promovira svoje usluge širom svijeta. Ta brojka mora porasti ukoliko se očekuje ikakav razvoj ili rast megajahting turizma zbog toga što malen postotak ljudi na svijetu posjeduje megajahtu te su veće šanse postizanja zainteresiranosti gostiju ako se promovira željena lokacija cijelom svijetu, a ne samo europskom tržištu. Zanimljiv podatak je taj što se na Mediteranu promovira tek 6% marina a u vlastitim zemljama 24% marina, iako je većina korisnika u marini lokalna.

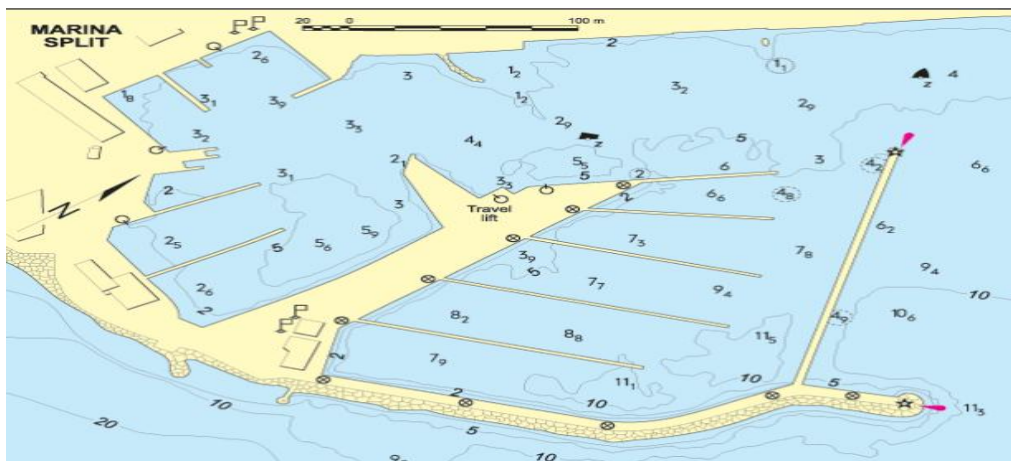
4. Megajahting u Splitsko- dalmatinskoj županiji

4.1 Odabrane marine u Splitsko-dalmatinskoj županiji

ACI marina Split

U najljepšem dijelu gradske luke, sjeverno od poluotoka Sustipana, smjestila se ACI marina Split. Otvorena je cijele godine, a njezin dugački lukobran pruža izvrsnu zaštitu od mora i južnih vjetrova. Splitska ACI marina zapravo je točka kojom počinje splitski lungomare, najduža i svakako jedna od najljepših šetnica na Jadranu.

ACI marina Split posjeduje 318 vezova u moru te 30 mjesta na kopnu. Uz samo vezište marina pruža razne sadržaje poput recepcije s mjenjačnicom i s prodajnim mjestom modnih dodataka iz ACI kolekcije, bankomat, više restorana s caffe-barom, ledomat, sanitarni čvor sa zasebnim odjeljkom za invalide, praonica rublja, prodavaonice prehrambenih proizvoda i nautičke opreme, charter agencije i prodaja plovila, servisna radionica, servis za jedra, dizalica nosivosti 10 tona, Wi-Fi sustav za pristup internetu itd.

Slika 6: ACI Marina Split

Izvor: https://www.aci-marinas.com/aci_marina

R.B.	MARINA	BROD DANI				METAR DANI			
		2017.	2016.	RAZLIKA	INDEKS	2017.	2016.	RAZLIKA	INDEKS
1	UMAG	137.004	115.962	21.042	118	1.531.529	1.305.624	225.906	117
2	ROVINJ	-	108.358	-108.358	-	-	1.133.482	-1.133.482	-
3	PULA	66.091	63.201	2.890	105	782.814	741.209	41.605	106
4	POMER	97.105	93.699	3.406	104	1.005.938	968.241	37.697	104
5	OPATIJA	107.858	96.801	11.057	111	1.265.754	1.147.184	118.570	110
6	CRES	125.882	108.800	17.082	116	1.445.686	1.287.468	158.218	112
7	S.DRAGA	89.455	77.589	11.866	115	846.761	763.733	83.028	111
8	RAB	9.355	7.708	1.647	121	94.357	78.134	16.223	121
9	ŠIMUNI	70.210	65.999	4.211	106	728.400	694.950	33.450	105
10	ŽUT	6.697	6.034	663	111	82.118	74.654	7.463	110
11	PIŠKERA	4.686	4.482	205	105	57.145	54.014	3.131	106
12	JEZERA	87.225	82.947	4.278	105	929.992	891.177	38.814	104
13	VODICE	149.660	138.612	11.048	108	1.446.575	1.383.575	63.000	105
14	SKRADIN	46.091	45.562	529	101	624.878	606.610	18.268	103
15	TROGIR	65.462	63.392	2.070	103	808.416	775.560	32.856	104
16	SPLIT	100.687	94.726	5.962	106	1.391.175	1.324.752	66.424	105
17	MILNA	38.552	35.494	3.058	109	448.264	407.239	41.025	110
18	VRBOSKA	30.434	30.475	-41	100	334.112	338.484	-4.372	99
19	PALMIŽANA	15.730	16.224	-494	97	210.194	216.181	-5.987	97
20	KORČULA	28.549	28.002	548	102	324.535	321.144	3.392	101
21	DUBROVNIK	153.794	149.355	4.440	103	1.920.281	1.894.361	25.920	101
22	VELIKO BARBIERI	46.600	12.893	33.708	361	574.058	160.960	413.098	357
UKUPNO		1.477.121	1.446.309	30.812	102	16.852.982	16.568.734	284.248	102

Slika 7: Fizički pokazatelji za razdoblje 2016./2017. svih ACI marina

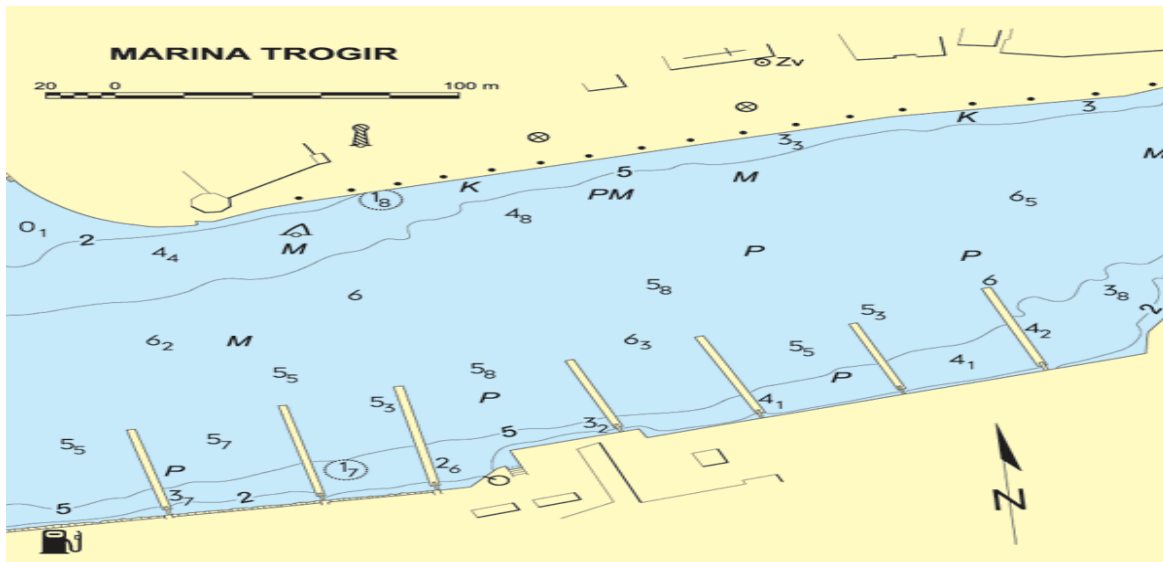
Izvor: https://www.aci-marinas.com/aci_marina

ACI marina Split, te ACI marina Trogir nisu ni u prvih 5 marina koje imaju najveće fizičke pokazatelje u godinama 2016. i 2017. iako imaju prosječan broj brod dana i metar dana. Čak ni jedna luka iz Splitsko-dalmatinske županije u vlasništvu ACI-ja nije dospjela u prvih 5 marina. Taj zaostatak pokazuje neiskorištenost potencijala ACI-jevih marina u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

ACI marina Trogir

ACI marina Trogir otvorena je cijele godine iz nje se može uživati u pogledu na zavodljivu trogirsku rivu, na zvonik katedrale Sv. Lovre na čijem je ulazu znameniti portal majstora Radovana. Putnik namjernik pomislio bi da je u ovome gradu vrijeme stalo, ali živost njegovih stanovnika u sretnoj simbiozi s uvijek znatiželjnim turistima lako će ga uvjeriti u suprotno.

ACI marina Trogir posjeduje 174 veza u moru te 35 mjesta na kopnu. Uz navedena vezišta ACI marina Trogir pruža razne sadržaje poput recepcije s mjenjačnicom, bankomat, restoran, caffe-bar, fitness centar, charter agencije, prodavaonice prehrambenih proizvoda i nautičke opreme, sanitarni čvor sa zasebnim odjeljkom za invalide, perilice i sušilica rublja, škole ronjenja, škole jedrenja, servisne radionice, dizalice nosivosti do 9 tona, parkiralište za osobna vozila te crpke za gorivo.

Slika 8: ACI marina Trogir

Izvor: https://www.aci-marinas.com/aci_marina

		BROD DANI				METAR DANI			
		01.01.-30.06.				01.01.-30.06.			
R.B.	MARINA	2018.	2017.	RAZLIKA PERIODA	INDEKS	2018.	2017.	RAZLIKA PERIODA	INDEKS
0	1	2	3	4 (2-3)	5 (2/3)	6	7	8 (6-7)	9 (6/7)
1	UMAG	79.643	66.380	13.263	120	813.023	745.862	67.161	109
2	ROVINJ		-	-	-		-	-	-
3	PULA	31.190	31.994	-804	97	372.756	378.319	-5.563	99
4	POMER	45.141	48.105	-2.964	94	466.774	497.900	-31.126	94
5	OPATIJA	51.377	51.512	-135	100	611.441	609.890	1.551	100
6	CRES	62.688	58.611	4.077	107	719.317	677.499	41.818	106
7	S.DRAGA	44.238	41.828	2.410	106	421.048	397.040	24.008	106
8	RAB	1.685	3.346	-1.662	50	17.646	33.511	-15.865	53
9	ŠIMUNI	33.094	33.824	-730	98	339.886	355.675	-15.789	96
10	ŽUT	1.517	1.363	154	-	18.550	16.560	1.990	-
11	PIŠKERA	979	1.064	-85	-	12.068	13.008	-940	-
12	JEZERA	40.351	42.637	-2.286	95	434.966	458.885	-23.919	95
13	VODICE	74.310	73.022	1.288	102	719.852	706.655	13.197	102
14	SKRADIN	20.620	21.225	-606	97	281.470	289.847	-8.377	97
15	TROGIR	30.701	31.395	-695	98	378.083	387.428	-9.345	98
16	SPLIT	47.668	48.074	-406	99	653.344	669.130	-15.786	98
17	MILNA	18.558	17.156	1.402	108	213.291	198.750	14.541	107
18	VRBOSKA	14.916	13.759	1.157	108	164.408	149.692	14.716	110
19	PALMIŽANA	5.108	4.155	953	-	64.244	55.421	8.823	-
20	KORČULA	11.714	12.853	-1.139	91	128.226	142.263	-14.037	90
21	DUBROVNIK	76.242	76.812	-571	99	958.184	957.228	956	100
22	VELJKO BARBIERI	24.675	19.589	5.086	126	305.590	240.662	64.928	127
UKUPNO		716.409	698.704	17.705	103	8.094.165	7.981.225	112.940	101

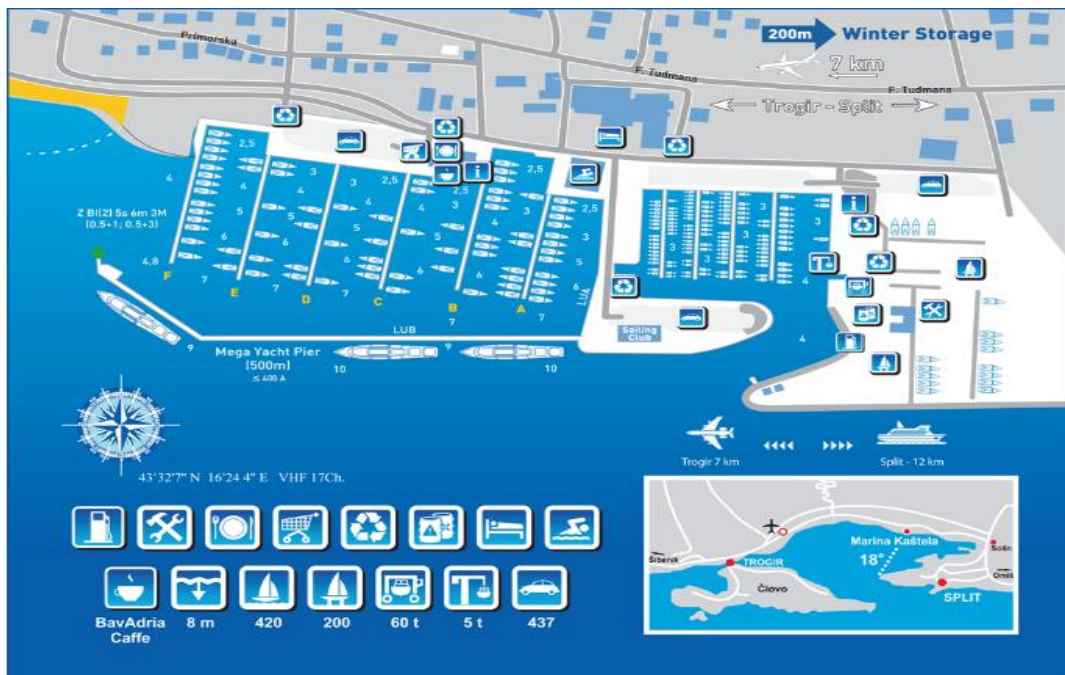
Slika 9: Fizički pokazatelji za polugodišnje razdoblje 2018. i 2017. svih ACI marina

Izvor: https://www.aci-marinas.com/aci_marina

U navedenoj tablici se može primijetiti da u polugodištu 2018. godine ACI marine Split i Trogir imaju pad broda dana te pad metar dana za razliku od 2017. godine. Taj podatak je poražavajuć za navedene marine s obzirom na ostatak ACI-jevih marina.

Marina Kaštela

Marina Kaštela je nova hrvatska marina, smještena na jugoistočnoj obali Kaštelanskog zaljeva čiju zaštitu vjekovima pružaju brdo Kozjak (sjeverno), te poluotoci Marjan (jugoistočno) i Čiovo (jugozapadno). Marina Kaštela nudi 420 vezova s priključcima za struju i vodu (dubina mora kreće se od 2,5 do 8 metara unutar marine te s vanjske strane lukobrana dubine 10 m za privez megajahti), 200 mjesta za smještaj brodova na kopnu, smještaj plovila u hangar, 60-tonski travel lift za dizanje i spuštanje plovila, servis, mogućnost korištenja spremišta, 437 parkirnih mjesta, sanitarne prostorije s tuševima za goste marine, zasebne sanitarne prostorije za vlasnike plovila, recepcija, caffe-bar, restoran, supermarket, kompleks sa zatvorenim bazenom i restoran-pizzeriom, jedriličarski klub sa strukturama za komercijalne i sportske regate te a la carte restoranom. Također marina nudi i posebne usluge za vezove megajahti kao što su nabava i dostava namirnica, rent a car/mini bus, opskrba gorivom, ronilac, medicinske usluge, praonica rublja, usluge čišćenja, catering, cvjećar, frizer, rezervacije hotela i restorana, odvoz smeća i ulja itd.

Slika 10: Marina Kaštela

Izvor: www.marina-kastela.hr

Marina Trogir

Marina Trogir, koja se nalazi na sjevernoj strani otoka Čiova, preko puta stare povijesne jezgre Trogira i u blizini zračne luke (3 km) i autoceste (15 km), idealno je polazište za otkrivanje jadranske obale. Marina je otvorena tijekom cijele godine, a svojim korisnicima pruža brojne usluge kao što su snack-bar, frizerski salon, trgovina nautičke opreme, 24-satni nadzor, Wi fi, i dr. Posjeduje 200 vezova te 120 suhih vezova. Servisni centar Trogir raspolaže s plutajućim dokovima snage dizanja 8.000 i 1.000 tona, servis, popravak, preinaku svih vrsta brodova, jahti i mega jahti do duljine od 150 m. U završnoj fazi izgradnje plan je pored navedenog napraviti 25 do 30 vezova za mega jahte sa pripadajućim sadržajima i uslugama koje marina vrhunske kategorije zahtjeva.

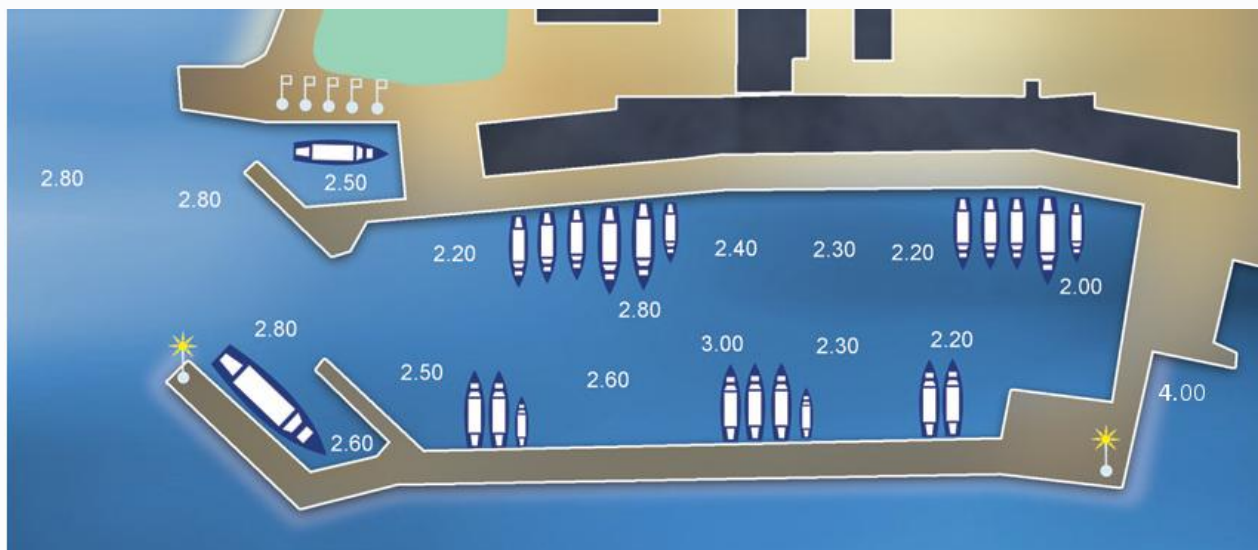

Slika 11: Marina Trogir

Izvor: [www.https://sct.hr/hr/](https://sct.hr/hr/)

Marina Lav

Marina Lav je luka s iznimnim geografskim položajem i blagim klimatskim uvjetima. Smještena u samom središtu hrvatske obale, sastavni je dio bogate ponude luksuznog kompleksa Le Méridien Lav hotela. U marini se na raspolaganju nalaze 74 veza u moru za plovila do 40 m dužine. Tijekom ljetnog perioda, nude i uslugu smještaja na vanjskoj obali, pogodnoj za tranzitni privez mega jahti. Pružaju usluge stalnog video nadzora nad plovilima, usluge mornara, ronionici, wi-fi interneta, dostava i prijevoz elektromobilom, korištenje odvojenih sanitarija, parkirno mjesto u garaži, priključci na vodu i struju, usluge recepcije te luksuzni smještajni kapaciteti i sve njegove usluge.

Slika 12: Marina Lav

Izvor: <http://www.marinalav.hr>

4.2 Statistika Splitsko-dalmatinske županije

Kako bi bolje razumjeli dolaske i značaj megajahtinga u splitsko-dalmatinskoj županiji treba se osvrnuti na ukupan broj plovila koji prolaze kroz splitsko-dalmatinsku županiju te usporedbom s ostalim županijama prikazati trenutačno stanje.

Tablica 3: Broj plovila u tranzit u lukama nautičkog turizma

Županija	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Primorsko-goranska	26.893	26.187	25.463	22.613	20.969	20.898	19.318	20.774	22.417	21.138
Zadarska	58.505	55.289	51.935	47.099	37.413	37.624	35.340	30.559	34.556	37.533
Šibensko-kninska	46.396	44.465	48.849	40.899	41.667	41.963	41.303	43.719	48.110	50.048
Splitsko-dalmatinska	37.125	33.718	36.465	36.196	41.944	44.649	49.509	50.562	52.995	55.412
Istarska	31.504	29.573	27.866	25.059	24.677	23.016	22.549	22.609	23.641	19.651
Dubrovačko-neretvanska	16.601	14.095	15.450	16.591	14.958	14.771	13.303	14.303	16.432	18.114
Ukupno	217.024	203.327	206.028	188.457	181.628	182.921	181.322	182.526	198.151	201.896

Izvor: <https://www.dzs.hr>

Kao što se u tablici može primijetiti broj plovila u Splitsko-dalmatinskoj županiji ima najveći rast u posljednjih 10 godina. Razlog tome može biti izgradnja novih marina te sveukupan razvoj luka nautičkog turizma, no u sljedećoj tablici Splitsko-dalmatinska županija ima vidan zaostatak po ostvarenim prihodima za Šibensko-kninskom županijom. S obzirom da Splitsko-dalmatinska županija ima veći broj plovila bilo bi logično da ima i veći prihod, no stvar je u tome što Šibensko-kninska županija ugošćuje vlasnike većih plovila koji imaju veću platežnu moć te samim time i više troše. Upravo takvi gosti trebaju Splitsko-dalmatinskoj županiji jer su upravo takvi gosti vlasnici mega jahti. Ukoliko Splitsko-dalmatinska županija ima ikakvu namjeru povećati broj megajahtaša u svojoj županiji mora im pružiti kvalitetne vezove i usluge vrijedne njihovog dolaska. Samim dolaskom takve klijentele Splitsko-dalmatinska županija će napraviti veći ostvareni prihod.

Tablica 4: Ostvareni prihodi luka (u tisućama kn)

Županija	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Primorsko-goranska	74.967	83.868	87.473	94.881	99.019	97.724	97.963	110.778	101.482	124.018
Zadarska	117.530	126.733	130.993	137.731	141.689	143.627	151.020	154.704	159.393	169.715
Šibensko-kninska	116.901	131.362	135.035	139.849	163.603	191.807	194.229	194.979	202.218	237.790
Splitsko-dalmatinska	58.668	72.580	78.982	86.666	100.951	102.730	122.688	146.284	159.380	180.091
Istarska	93.296	101.013	111.101	108.677	120.825	115.846	117.696	113.209	111.199	103.559
Dubrovačko-neretvanska	27.540	27.820	30.528	32.421	33.903	34.926	32.959	33.458	35.266	39.993
Ukupno	488.902	543.376	574.112	600.225	659.990	686.660	716.555	753.412	768.938	855.166

Izvor: <https://www.dzs.hr>**Tablica 5: Broj luka u nautičkom turizmu**

Županija	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Primorsko-goranska	32	32	30	30	29	32	30	27	26	26
Zadarska	24	24	24	21	19	23	26	36	44	46
Šibensko-kninska	11	11	11	13	13	14	15	17	21	21
Splitsko-dalmatinska	11	13	13	13	16	17	21	20	27	27
Istarska	14	14	15	15	15	14	14	14	13	12
Dubrovačko-neretvanska	5	4	5	6	6	6	6	7	8	8
Ukupno	97	98	98	98	98	106	112	121	139	140

Izvor: <https://www.dzs.hr>

U predhodno prikazanoj tablici evidentno je da Splitsko-dalmatinska županija ima najveći broj luka u Hrvatskoj, razlog tome je taj što je Splitsko-dalmatinska županija tranzitno mjesto. Velik broj tih luka je neadekvatno opremljen za ikakvu namjeru nautičkog turizma. Sve veći broj platežno moćnih ljudi posjeduje jahtu ili megajahtu, no naše marine nisu dovoljno opremljene da bi ispunile njihove standarde. Ovaj porast broja luka u nautičkom turizmu ne znači ništa ako te navedene luke ne služe svrsi nautičkog turizma već kao privremeno vezište i upravo zato Šibensko-kninska županija ima veći prihod sa manjim brojem luka i sa manjim brojem plovila u tranzitu od Splitsko-dalmatinske županije.

Tablica 6: Luke nautičkog turizma

Županija	Ukupno Total	Sidrište Anchorage	Privazište Mooring	Marine Marinas					Nerazvrstane luke nautičkog turizma Uncategorised nautical ports
				suha marina Land marina	marina I. kategorije Marina, 1 st category	marina II. kategorije Marina, 2 nd category	marina III. kategorije Marina, 3 rd category	marina kategorizirana i označena sidrima Marina, categorised and marked by anchors	
Republika Hrvatska	139	58	7	13	6	17	17	18	3
Primorsko-goranska	26	8	3	5	1	2	3	4	-
Zadarska	44	30	2	4	-	4	4	-	-
Šibensko-kninska	21	7	-	1	2	3	5	3	-
Splitsko-dalmatinska	27	12	1	2	-	3	3	5	1
Istarska	13	-	1	-	3	3	2	4	-
Dubrovačko-neretvanska	8	1	-	1	-	2	-	2	2

Izvor: <https://www.dzs.hr>

Očito je da Splitsko-dalmatinska županija nema ni jednu marinu 1. klase po popisu iz 2016. godine kada je Šibensko-kninska županija ostvarila veći prihod, kao što se moglo primjetiti iz predhodnih tablica. Odgovor na pitanje zašto je taj što Šibensko-kninska županija ima 2 marine 1. stupnja te razinom usluga i kvalitetom marina privlači klijente veće platežne moći kako je već navedeno u prijašnjim odlomcima. Činjenica da u cijeloj Splitsko-dalmatinskoj županiji nema ni jedna marina 1. stupnja u 2016. godini kada megajahte prelaze veličine od 200 metara je uvreda za nautički turizam Hrvatske

Površina akvatorija, m ²	3 764 124
Broj vezova, ukupno	17 428
Od toga za plovila duljine	
do 6 m	606
6 – 8 m	1 276
8 – 10 m	2 821
10 – 12 m	4 449
12 – 15 m	4 848
15 – 20 m	2 666
Više od 20 m	762

Slika 13: Ukupna površina akvatorija i ukupan broj vezova Hrvatske

Izvor: <https://www.dzs.hr>

Samo 762 veza su za plovila veća od 20 metara, što znači da cijeli Hrvatski akvatorij ne može usidriti više od 800 megajahti.

Splitsko-dalmatinska županija	
Površina akvatorija, m ²	434 830
Broj vezova, ukupno	2 451
Broj mjesta za smještaj plovila na kopnu	603
Ukupna površina prostora na kopnu, m ²	81 262

Slika 14: Površina i broj vezova u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Izvor: <https://www.dzs.hr>

Splitsko-dalmatinska županija je u 2016. godini imala ukupno 2 451 vez od ukupnih 17 428 što je poražavajuć podatak, te zaostaje za većinom županija pa broju vezišta.

Tablica 7: Broj plovila u tranzit u turističkim lukama 2016.

	Plovila u tranzitu Vessels, in transit				ukupno indeksi ¹⁾ Total indices ¹⁾ I. – XII. 2016. I. – XII. 2015.
	ukupno Total	motome jahte Motor yachts	jahte na jedra Sailboats	ostalo Other	
Ukupno	198 151	61 171	129 560	7 420	108,6
Plovila za koja je korišten vez u moru	195 815	59 720	128 734	7 361	108,5
Prema zastavi plovila					
Austrija	16 434	7 081	8 991	362	124,0
Belgija	1 341	568	757	16	116,7
Češka	2 000	899	1 088	13	97,3
Finska	218	44	174	-	130,5
Francuska	3 376	618	2 545	213	122,8
Grčka	244	125	113	6	239,2
Hrvatska	89 211	14 792	69 069	5 350	105,1
Italija	31 979	13 670	17 938	371	105,0
Izrael	68	8	58	2	70,1
Mađarska	1 181	591	588	2	111,5
Nizozemska	2 113	897	1 183	33	122,3
Norveška	428	116	312	-	123,3
Njemačka	24 129	10 862	12 876	391	112,3
Poljska	1 875	598	1 120	157	108,3
Rusija	322	131	189	2	132,0
SAD	1 633	772	758	103	115,0
Slovačka	1 876	726	1 076	74	135,9
Slovenija	7 253	2 786	4 430	37	95,7
Švedska	1 761	506	1 252	3	256,0
Švicarska	894	287	601	6	76,6
Ujedinjena Kraljevina	3 332	1 458	1 796	78	115,5
Ostale europske zemlje	2 272	1 188	1 045	39	114,8
Ostale izvan europske zemlje	1 875	997	775	103	102,2
Prema duljini plovila					
Do 6 m	3 338	2 486	741	111	113,7
6 – 8 m	13 486	8 974	3 964	548	103,5
8 – 10 m	30 275	12 607	17 188	480	103,8
10 – 12 m	62 164	13 481	45 585	3 098	110,7
12 – 15 m	66 759	12 169	52 236	2 354	110,2
15 – 20 m	14 695	6 214	8 125	356	102,1
Više od 20 m	5 098	3 789	895	414	122,5

Izvor: <https://www.dzs.hr>

Iz navedene slike se može očitovati da prema zastavi plovila najveći broj plovila je iz Hrvatske te nakon iz Italije, Njemačke i Austrije. Taj podatak se podudara s onim iz poglavlja 3.2 gdje je podatak vrijedio za cijeli Jadran, stoga ni Hrvatska ne odudara od ostatka Jadrana. Kao što se može primijetiti u Hrvatskoj je plovilo samo 5 098 plovila većih od 20 metara što bi značilo da je bilo samo nešto više od 5000 mega jahti u hrvatskom akvatoriju.

5. Prijedlozi budućeg razvoja

S obzirom na svjetske marine i svjetski megajahting Splitsko-dalmatinska županija je u popriličnom zaostatku. Za akvatorij Splitsko-dalmatinske županije potrebno je mnogo više vezova za plovila veća od 20 m, te mnogo više sadržaja u marinama koje bi primale mega jahte. Ne smije se dozvoljavati da se mega jahte moraju privezivati van luke ili marine te u trajektnim lukama jer je to potpuno neprofesionalno i ne priliči nikakvom pojmu nautičkog turizma.

Da bi se megajahting u akvatoriju Splitsko-dalmatinske županije uopće mogao poistovjetiti s onim u najboljim svjetskim destinacijama mora se podignuti kvaliteta usluge, dakle to mora postati u pravom smislu riječi turizam. Marine trebaju pružati mnogo više usluga od popravaka i usidravanja. Kao u svim top destinacijama treba imati prikladni smještaj u blizini marine te mnoštvo popratnog sadržaja.

Iz naših 5 navedenih marina bi se trebalo uzeti ono najbolje i implementirati u ostatak. Marina Lav ima smještaj koji je dostojan vlasnika mega jahti, ACI marina Split ima poziciju, Marina Trogir ima plan i marina Kaštela imaju sadržaj i usluge. Sve ove marine imaju nešto posebno i vrijedno vlasnika mega jahti no samo to nije dovoljno. Trebaju poraditi i na drugim aspektima. Ako se vlasnici mega jahti žele privući u akvatorij Splitsko-dalmatinske županije treba im dati razlog za dolaskom. Treba se ugledati na poznate svjetske marine i pružiti gostima mogućnost shoppinga u marini, kockarnice i disko klubove. Ako se marine usmjere na pružanje kvalitetnih usluga i mnoštvo sadržaja, te izgradnju vezova za megajahte, nautički turizam će procvasti.

6. Zaključak

Očito je da megajahting u akvatoriju Splitsko-dalmatinske županije nije još na razini na kojoj bi moga i trebao biti. S obzirom na predivan geografski položaj Splitsko-dalmatinska županija ima predispoziciju da bude jedna od najboljih destinacija za megajahting turizam na svijetu. No, problem je u tome što marine ne pružaju usluge ni sadržaj kakve priliče marinama za megajahting. Također, jedan od velikih problema u Splitsko-dalmatinskoj županiji, a i cijeloj Hrvatskoj je taj što nema dovoljno vezova za plovila veća od 20 metara. Nakon 2000. godine veličine jahti prelaze 100 metara, a Hrvatska u 2018. ima oko 800 vezova za plovila veća od 20 metara. U 20 godina Splitsko-dalmatinska županija je mogla biti željena destinacija svih vlasnika mega jahti na svijetu. No, ne treba gledati prošlost već raditi na budućnosti i konstantnim razvojem učiniti Splitsko-dalmatinsku županiju rajem za megajahting.

7. Literatura

1. Favro, S. i Kovačić, M. Nautički turizam i luke nautičkog turizma, 2006.
2. https://en.wikipedia.org/wiki/Luxury_yacht
3. http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1999_12_142_2158.html
4. https://www.aci-marinas.com/aci_marina
5. <http://croatia.hr/hr-HR/dozivljaji/nautika>
6. <https://www.dzs.hr>
7. <http://www.marinalav.hr>
8. <http://www.novilist.hr/Vijesti/Rijeka>
9. <http://www.yachting-pages.com>
10. Kovačić, M. Mogućnosti i ograničenja prostornoga i tehničko-tehnološkoga razvoja luka nautičkoga turizma, 2006.
11. Luke nautičkog turizma u Hrvatskoj i strategije lokalnog razvoja- Tihomir Luković i Miran Bilić
12. National Association of Engine and Boat Manufactures Incorporated of America
13. Risposte Turismo (2017), Adriatic Sea Tourism Report
14. Studija razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske ,hrvatski hidrografski institut sa suradnicima, studeni 2006.
15. Zakon o turističkoj djelatnosti Republike Hrvatske, NN broj 8/1996, 19/1996 i 76/1998